



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Pervenit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

TITULUS XXII.

DE FIDEIUSSORIBUS.

Postquam dictum est de cautione pignoratitia, con- sequens est, ut de altera spe- cie idonea cautionis dicatur, videlicet de fideiussione, imò species cautionis idonea, seu satisfactoria, quæ est in iudicio listi, pro fideiussione duntaxat accipi solet, uti constat ex tit. ff. qui satisfacere coguntur.

CAPITVLVM I.

Clericus.

PARAPHRASIS.

Si Clericus Fideiussiones exerceat, deponi debet.

SUMMARIUM.

Clericus fideiubere potest in re modica, sed in re magna & frequenter.

Notandum. Varii sunt intellectus huius cap. uti videre est apud Imolam hic & Syl. v. Fideiussor q. 3. Expeditior explicatio est, ut dicamus, quòd Clericus admini- strationem aliquam gerens cum præju- dicio Ecclesiæ, seu in ordine ad reditus Ecclesiæ, aut beneficij sui fideiubere non debeat, alioquin si frequenter id agat, & secundum quantitatem non modicam, deponi debeat; at verò in re modica Fi- deiussionem Prælato, etiam non requi- sita Capituli consensu, aut Superioris auctoritate, concessam esse docui lib. 3. tra. 4. c. 29. n. 7. Ratio huius doctrinæ dicitur debet, quia Prælati Ecclesiarum, imò & alij beneficiarij redituum ab Ec- clesiâ, vel beneficio suo provenientium, absoluti domini sunt, ita ut eos in quos- libet etiam profanos usus arbitrato suo absumere, vel in periculum absumptio- nis conijcere possint, prout docui lib. 4. tra. 2. c. 3. n. 2. & ostenditur infra tit.

de peculio Clericorum & tit. de testa- mentis.

CAPITULUM II.

Pervenit.

PARAPHRASIS.

R. Clericus pro duobus alijs Clericis, à mer- catoribus Bononiensibus pecunias acci- pientibus, fideiussit, & his non solven- tibus solvere coactus fuit; cum de ea re Lucio III. Papæ questus esset idem R. Respondit hîc Papa, cum Clericus R. exinde dispendium pati non debeat, ex quo præmium meretur, idè se Bononi- ensi Episcopo mandasse, ut instrumen- ta, quæ sunt super pecunijs debitis apud mercatores relicta, inspiciat, & copias transumptas suo sigillo munitas, ad ju- dices in hac causa delegatos, transmit- tat. Hîc enim mandat eisdem judici- bus, ut si ipsi ex dictorum duorum Cle- ricorum confessione, vel aliâ legitime constiterit, rem ita se habere, sicuti R. Clericus retulit, moneant illos Clericos, ut pecunias solutas, ipsi R. restituendo, indemnem eum seruent; alioquin ex eo- rundem reditibus (Ecclesiasticis) debita exolvi curent, & damna etiam, quæ ob id passus est R. refarcire; vel reditus ipsorum, iudices assignent eidem R. ut interim sine molestia cujusquam eos de- tineat, donec damna compensata, & debitum sine diminutione solutum sit, dictos autem duos Clericos, si fidei, & juramenti sui religionem violasse osten- sum sit, ab officio, & beneficio suspendant.

SUMMARIUM.

1. Quando Clericus pro alio fideiubere possit.

Oo

2. 18-

2. *Instrumento exemplato, quando fides adhibenda?*

3. *Qua actio competat Fidejussori, si pro debitore solvere cogatur.*

Notandum primum. Clericus licet, & laudabiliter fidejuret pro alio, saltem Clerico: quod verò pro Laico fidejungere non debeat, nisi urgente necessitate, docuerunt aliqui apud *Imolam in c. procedente n. 3. Sylv. v. fidejussor. q. 3.* Sed per consuetudinem aliter observatur, videlicet ut liceat Clericis fidejungere pro Laico, in ordine ad obligationem bonorum patrimonialium, vel quasi patrimonialium; imò etiam ex titulis Ecclesiasticis perceptorum, quatenus eorum liberum dominium, & administrationem habent; non tamen cum damno, & præjudicio Ecclesie, uti constat *ex precedente c.* neque in ordine ad redditus superfluos, qui pauperibus, aliisve pijs causis applicari debent.

2. Notandum secundum. Instrumentum transumptum, seu exemplatum, si iudicis, seu Superioris sigillo, vel notarij manu confirmatum sit, fidem facit perinde, ac originale. Ita *Gl. marginalis hic v. sigillo & Imola n. 4. Gl. & doctores in c. 1. de fide instrumentorum.*

Notandum tertium. Si instrumenta penes tertium, præsertim talem personam sint, quæ ex publico officio instrumenta, vel rationes conficit, ex quibus litigatoris intentio adjuvari, & veritas declarari potest, ita ut ea edi ipsius intersit, tunc ad edendam a iudice cogi potest, ac debet. Ita sumitur *ex hoc c. & tradit Imola hic n. 3. & in c. 1. n. 8. de probationibus. Bartolus in L. 1. c. de edendo.*

3. Notandum quartum. Fidejussor, si pro debitore solvere coactus fuit, contra eundem actionem mandari instituere potest, ut quod solvit, ipsi restituatur, & damnum, si quod sustinuit, vel sumptus fecit, resarciatur, uti *hic & in L. si mandata 45. §. si Fidejussor ff. mandati.* ubi *Gl.* exemplificat, si Fidejussor sumptus in litem fecit, si pecuniam sub usuris accipere coactus fuit. Vi-

de *Gl. hic. v. servent, & quæ docui lib. tra. 4. c. 29. n. 8. & 9.*

Notandum quintum. Si Clericus beneficiarius debita ex sua persona contracta solvere cogitur ex redditibus beneficii, aded quidem, ut executio contra ipsam fructus decerni possit, quod creditor iudice percipere debeat, vel, ut si in arrestum ponantur, & creditorum ant, donec debitum solutum sit. Ita colligitur *ex hoc cap. & notat Abb. hic n. 3. fufius declarat Imola n. 31. Gl. v. redditus.* Exinde autem colligi potest, quod Clericus Beneficiarius hanc dominus reddituum beneficialium, quamvis cum onere, obligatione, ut quæ superflua sunt, percipere, vel in pias causas conferat, pro cui *lib. 4. tra. 2. c. 3.* quam ob rem iudice non debent per sententiam creditoribus adjudicari, spectato communi iure.

Notandum sextum. Si delictum perij incidenter, ita, ut ad hoc actum non erit, in iudicio, cognitum sit de Clericali, iudex ex officio punire potest, sicut *Gl. marginalis. Innoc. & Andreas n. 11. hic v. pena.* tem pœnâ extraordinariâ, & multam, videlicet suspensione ab officio, & beneficiis, cum pœna ordinaria sit depositio, & privationis *c. querelam 10. de iurisdictione.* Ita sumitur *ex hoc c. & observat Imola n. 3. Abb. n. 4.*

CAPITULUM III. Constitutus.

PARAPHRASIS.

Cancellarius Cantuariensis pecunias tuas accepit à creditoribus Bononiensibus, fidejussore existente Mag. C. Cantuariensis. Cancellarius debitum non petere veret, ipse S. à creditoribus superius status, & debitum augmentatum. Hæc, cum idem S. Lucio III. retulisset scribit hic ad Cantuariensem Archiepiscopum, si de reatis ipsi legitime coacti terit, quod Cancellarium debitorum